

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty a soudkyň Michaely Bejčkové a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **T. O.**, zast. advokátem Mgr. Filipem Lederem, sídlem Opletalova 1284/37, Praha 1, proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, sídlem Malinovského náměstí 3, Brno, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **M. N. ml.**, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 7. 2017, čj. MMB/0290259/2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2019, čj. 29 A 221/2017-75,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků ani osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Úřad městské části Brno, Brno-Jundrov (dále jen „stavební úřad“), rozhodnutím ze dne 11. 4. 2017 nařídil žalobci podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), odstranění rozestavěné nepovolené stavby s názvem „*Novostavba dvou chat, umístěných na pozemku p. č. X a X k. ú. J.*“ (dále jen „stavba“).

[2] Proti rozhodnutí stavebního úřadu podal žalobce odvolání, které žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 17. 7. 2017 a rozhodnutí stavebního úřadu potvrdil. Žalovaný dovedil,

že posuzované stavby provedl stavebník bez rozhodnutí či jiného opatření stavebního úřadu, které vyžaduje stavební zákon. Současně bylo pravomocně rozhodnuto o tom, že stavbu nelze dodatečně povolit. K odvolacím námitkám žalovaný uvedl, že tyto námitky byly vypořádány v řízení o dodatečném povolení stavby. Opětovně ovšem zdůraznil, že pozemky, na nichž byla stavba postavena, se nachází v ploše určené územním plánem s funkcí „*Plochy s objekty pro individuální rekreaci*“. Pro plochy s objekty pro individuální rekreaci obecně platí, že další dělení stávajících parcel nezakládá právo výstavby dalších objektů pro individuální rekreaci. Na pozemku p. č. X se nacházel objekt pro rodinnou rekreaci, pozemek je v katastru nemovitostí veden jako zastavěná plocha a nádvoří, tento pozemek je obklopen pozemkem p. č. X, který je veden jako zahrada. Pozemek p. č. X tvoří souvislý pozemek s pozemkem p. č. X, na němž se objekt pro rodinnou rekreaci nacházel. Z územního plánu vyplývá, že v daném případě bylo přípustné provést dostavbu objektu na pozemku p. č. X rozšířením na pozemek p. č. X na celkovou zastavěnou plochu 25 m². Je také podmíněně přípustné postavit nový objekt pro individuální rekreaci o zastavěné ploše 25 m², který by se nacházel na dotčených pozemcích, nikoli však objekty dva. Na tom nemůže nic změnit ani skutečnost, že dle tvrzení žalobce se v území nachází objekty se zastavěnou plochou více než stanovených 25 m². Územní plán města Brna je platný pro dané území od roku 1994 a stavební úřad je zavázán postupovat při svém rozhodování podle této územně plánovací dokumentace.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou krajský soud zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost.

[5] Podle stěžovatele krajský soud postupoval nesprávně, pokud napadeným rozsudkem rozhodl o pokračování v řízení a současně žalobu zamítl. Pokud bylo řízení přerušeno, nemělo by v něm být pokračováno až do právní moci usnesení, kterým bylo rozhodnuto o pokračování v řízení. Smyslem přerušování řízení je totiž zajistit dostatečný „klid v řízení“ k tomu, aby mohla být odstraněna překážka, která brání vydání rozhodnutí ve věci (viz usnesení NSS ze dne 8. 9. 2004, čj. Aprk 2/2004-45). Vydání rozhodnutí ve věci samé takovým procesním úkonem není; takové rozhodnutí může soud vydat pouze v průběhu řízení. Proto je nezbytné, aby bylo nejprve pravomocně rozhodnuto o pokračování v řízení, což platí nejen pro soudní řízení, ale též pro řízení správní (ke správnímu řízení viz rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2009, čj. 4 Ads 16/2009-87). Rozhodl-li však krajský soud o pokračování v řízení a současně zamítl žalobu, popřel institut pokračování v řízení. Výroky I a II napadeného rozsudku si tak odporují. To má za následek jeho nezákonnost.

[6] Stěžovatel je dále přesvědčen, že důvody pro přerušování řízení o žalobě nadále trvají. Řízení o dodatečném povolení stavby, pro které bylo řízení o žalobě přerušeno, bylo zastaveno z důvodu administrativního pochybení jeho zmocněnce. Stěžovatel proto podal novou žádost o dodatečné povolení stavby. Řízení o nové žádosti nyní probíhá. Nejedná se přitom o obstrukční jednání; stěžovatel pouze činí nutné kroky k projednání své žádosti o

pokračování

dodatečné povolení stavby. Závěry krajského soudu o nedůvodnosti dalšího přerušení řízení jsou tedy mylné. Na to stěžovatel poukazoval již v přípisu ze dne 6. 9. 2019. Tyto námitky však krajský soud blíže nevypořádal.

[7] Dále stěžovatel namítl, že již v žalobě poukazoval na značný nepoměr požadavků kladených na jeho stavbu a reálné situace v jejím okolí, neboť sousední budovy rovněž přesahují hodnotu 25 m² zastavěné plochy. S odkazem na nálezy Ústavního soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. I. ÚS 2166/10, stěžovatel zdůraznil, že i v této věci je nezbytné zohlednit všechny individuální okolnosti, které se jí týkají. To však krajský soud neučinil, individuální okolnosti věci pominul a omezil se jen na čistě formální naplnění/nenaplnění jediného definičního znaku. V této souvislosti stěžovatel s odkazem na závěry Ústavního soudu v rozhodnutí ze dne 29. 9. 2004, sp. zn. III. ÚS 188/04, zdůraznil, že ze strany správních orgánů a krajského soudu se jedná o přepjatý formalismus, protože je toliko vyžadováno splnění povinnosti, dodržení konkrétních limitů zastavěné plochy, které jsou zjevně za daných okolností běžně porušovány, neboť budovy v okolí stavby stěžovatele daný limit zastavěné plochy překračují. Podle stěžovatele v projednávané věci byly s ohledem na výše uvedené nesprávně posouzeny právní otázky nařízení odstranění stavby, protože nebyly zohledněny podstatné okolnosti případu, na které opakovaně poukazoval. Krajský soud se k nim přitom vyjádřil pouze tak, že jejich posouzení není předmětem řízení.

[8] Stěžovatel navrhl, aby NSS rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[9] Žalovaný se ztotožnil se závěry krajského soudu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. předseda senátu může řízení přerušit, jestliže zjistí, že probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé, nebo takové řízení sám vyvolá.

[12] Podle § 48 odst. 5 s. ř. s. je-li řízení přerušeno, nekonají se jednání a neběží lhůty podle tohoto zákona.

[13] Podle § 48 odst. 6 s. ř. s. po odpadnutí překážky předseda senátu i bez návrhu usnesením vysloví, že se v řízení pokračuje.

[14] Krajský soud v napadeném rozsudku k rozhodnutí o pokračování v řízení uvedl, že není nutné ani vhodné, aby řízení o žalobě bylo dále přerušeno, neboť řízení, kvůli kterému bylo řízení přerušeno, bylo již pravomocně zastaveno. Opakovaná žádost stěžovatele o dodatečné povolení stavby by podle názoru krajského soudu neměla vést k dalšímu přerušení řízení o žalobě a nemožnosti ve věci věcně rozhodnout. V této

souvislosti krajský soud zdůraznil, že nové žádosti o dodatečné povolení stavby, které by případně stěžovatel v budoucnu podal, by znemožnily skončení řízení o žalobě.

[15] Se závěry krajského soudu NSS souhlasí.

[16] Úvodem je třeba uvést, že přerušení řízení podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. je pouze fakultativním přerušením řízení. Předseda senátu tedy řízení s ohledem na okolnosti věci může, ale nemusí přerušit.

[17] V projednávané věci krajský soud řízení přerušil usnesením ze dne 1. 12. 2018 do skončení řízení o dodatečné povolení stavby, které bylo zahájeno k žádosti stěžovatele dne 8. 12. 2017 na stavbu s názvem „*Klubovna turistického oddílu Brno-Jundrov*“. Toto řízení však bylo pravomocně zastaveno ke dni 25. 1. 2019. Krajský soud se poté dotázal stěžovatele na jeho stanovisko a stěžovatel podáním ze dne 6. 9. 2019 krajskému soudu sdělil, že řízení o dodatečném povolení stavby bylo zastaveno v důsledku pochybení jeho zmocněnce, který ve stanovené lhůtě nedodal stavebnímu úřadu potřebné podklady. Nyní však podal u stavebního úřadu novou žádost o dodatečné povolení stavby. Zdůraznil, že stavba je využívána nejen pro jeho podnikání, ale také pro bydlení jeho čtyřčlenné rodiny.

[18] Na základě výše uvedeného shledal krajský soud, že jsou splněny předpoklady pro pokračování v řízení, a dovodil, že není nutné ani vhodné, aby řízení o žalobě bylo dále přerušeno, neboť řízení, kvůli kterému bylo řízení přerušeno, bylo již pravomocně zastaveno.

[19] Krajskému soudu NSS přisvědčuje, že důvod, pro který bylo řízení přerušeno, odpadl (tedy ve smyslu usnesení NSS čj. Aprk 2/2004-45 byla odstraněna překážka, která brání vydání rozhodnutí ve věci). Souhlasit je třeba také se závěrem krajského soudu o tom, že opakovaná žádost stěžovatele o dodatečné povolení stavby není bez dalšího důvodem pro další přerušení řízení. Krajský soud správně dovodil, že opakované podávání stále nových žádostí o dodatečné povolení stavby by ve svém důsledku mohlo vést až k absurdní situaci, kdy by nebylo možné o věci rozhodnout. NSS tedy konstatuje, že krajský soud správně rozhodl podle § 48 odst. 6 s. ř. s. o pokračování v řízení, protože ani údajně nově podaná žádost o dodatečné povolení stavby není v této věci důvodem, pro který by mělo být řízení soudem opakovaně přerušováno.

[20] Druhou otázkou je, zda krajský soud mohl v jednom rozsudku zároveň rozhodnout o pokračování v řízení a zároveň žalobu stěžovatele zamítnout. Podle názoru NSS tomuto postupu krajského soudu nic nebránilo. V projednávané věci se neprovádělo dokazování a účastníci souhlasili s rozhodnutím věci bez jednání ve smyslu § 51 s. ř. s.

[21] Před vydáním napadeného rozsudku (a rozhodnutí o pokračování v řízení) přitom krajský soud (v souladu s usnesením NSS ze dne 8. 9. 2004, čj. Aprk 2/2004-45, na které stěžovatel odkazuje) poskytl stěžovateli možnost, aby se ve věci vyjádřil (přípis stěžovatele ze dne 21. 8. 2019). Stěžovatel tak učinil již citovaným podáním ze dne 6. 9. 2019, které krajský soud v napadeném rozsudku dle názoru NSS dostatečně a srozumitelně vypořádal. Tímto postupem, který je krajskému soudu vytýkán v kasační stížnosti, nemohla být zkrácena jakákoli práva stěžovatele. Odkaz stěžovatele na rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2009,

pokračování

čj. 4 Ads 16/2009-87, není přílehlavý již proto, že se týká správního řízení, a nikoli řízení soudního. V tomto rozsudku navíc NSS zejména hodnotil především otázku, zda rozhodnutí správního orgánu o přerušení správního řízení podléhá soudnímu přezkumu, a dospěl k závěru, že se jedná o rozhodnutí, jímž se toliko upravuje vedení řízení před správním orgánem; žaloba proti němu je nepřípustná.

[22] Jen pro úplnost zbývá k námitkám stěžovatele dodat, že o pokračování v řízení se sice rozhoduje usnesením (§ 46 odst. 6 s. ř. s.), ale nic nebrání tomu, aby v případě, v němž je současně rozhodováno ve věci samé, byl výrok o pokračování v řízení součástí rozsudku (rozsudek je „kvalifikovanější forma“ rozhodnutí soudu).

[23] Důvodná není ani kasační námitka, která se týká údajného nezohlednění individuálních okolností případu, které stěžovatel popsal. V této souvislosti nelze přisvědčit ani odkazu stěžovatele na nálezy Ústavního soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. I. ÚS 2166/10, a ze dne 29. 9. 2004, sp. zn. III. ÚS 188/04, na které navazuje rovněž nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2020, sp. zn. I. ÚS 1956/19, podle něhož: *„Rozhodnutí stavebního úřadu o nařízení odstranění části stavby podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), představuje nepřípustný zásah do ústavně zaručeného práva vlastnit majetek ve smyslu čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod za situace, kdy je odstranění části stavby zcela nepřiměřeným zásahem do vlastnického práva majitele a současně platí, že ponechání stavby v jejím stávajícím stavu nezasahuje do veřejného práva závažným způsobem, ani nezasahuje do práva jiných subjektů a nezabavuje jiné subjekty právní ochrany. Nepřiměřenost zásahu do vlastnického práva nastává zejména tehdy, kdy změnou hmotněprávní úpravy stavba jako celek spadá do tzv. volného režimu (nepodléhá žádnému veřejnoprávnímu povolení), kdy skutkové okolnosti případu svědčí o zcela marginálním překročení předpisů ze strany vlastníka, kdy v průběhu správního řízení vyjde dostatečně najevo, že práva jiných subjektů nejsou stavbou ve stávající podobě dotčena, příp. kdy různým postupem stavebního úřadu ve vztahu ke stavebníkům v obdobném postavení se stávající územní rozhodnutí stalo obsoletním.“*

[24] S ohledem na nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1956/19, který však byl vydán až po vydání rozsudku krajským soudem (a tedy jím nemohl být zohledněn), je tedy nutné korigovat závěr krajského soudu, že v projednávané věci nelze přihlídnout k tomu, zda je, nebo není stavba v rozporu s obecnými požadavky nebo veřejným zájmem, a nelze se zabývat ani tím, že v okolí stavby se také nachází objekty s větší než stanovenou zastavěnou plochou, jakož ani není možné zohlednit majetkovou újmu, která stěžovateli odstraněním stavby vznikne.

[25] Uvedené však nemá bez dalšího vliv na zákonnost výroku rozsudku krajského soudu. Nelze totiž přehlédnout další závěry krajského soudu, který též konstatoval, že stavba byla provedena bez zákonem vyžadovaného rozhodnutí stavebního úřadu a nebyla pravomocně dodatečně povolena. Krajský soud rovněž přílehlavě poukázal na to, že vydané stavební povolení znělo na stavební úpravy chaty, stavba však byla od základů obnovena a rozšířena. Nešlo tedy o marginální překročení stavebního povolení, resp. předpisů – jednalo se o stavbu zcela novou. Stěžovatel provedl stavbu dvou chat bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu.

[26] NSS ve shodě s uvedenými závěry krajského soudu dále uvádí, že ke stavbě bylo zapotřebí stavební povolení, a to jak podle rozhodné právní úpravy, tak podle jejího aktuálního znění, o čemž mezi stranami není spor. Závěry nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1956/19, v jehož případě pro spornou stavbu nebylo podle nové právní úpravy veřejnoprávní povolení nadále potřeba a jednalo se pouze o mírné pochybení ze strany stavebníka (výška plotu), se proto v této věci neuplatní. Na rozdíl od zmíněného nálezu se zde totiž ani nejedná pouze o marginální překročení předpisů ze strany stěžovatele ani o přepjatý formalismus, navíc stavba nebyla ani dodatečně povolena (srov. např. rozsudky NSS ze dne 24. 6. 2020, čj. 2 As 3/2019-20, a ze dne 15. 7. 2020, čj. 4 As 1/2020-33). Za daného stavu by bylo naopak přepjatým formalismem rušit jinak správný rozsudek krajského soudu, který logicky při jeho vydání a odůvodňování nemohl zohlednit později vydaný náleze Ústavního soudu, a to za situace, kdy krajský soud v napadeném rozsudku rovněž zdůrazňuje okolnosti daného případu, které jsou významné i z pohledu tohoto nálezu Ústavního soudu.

[27] V této souvislosti neobstojí ani tvrzení stěžovatele, že některé stavby v okolí také překračují stanovenou zastavěnou plochu – v případě stěžovatele se jedná o značné překročení zastavěné plochy a flagrantní porušení vydaného stavebního povolení a příslušných předpisů, které ani do doby vydání rozsudku krajským soudem nedoznaly změny (to ani nikdo netvrdí), čehož si nutně při provádění stavby musel být vědom. Za této situace se proto stěžovatel ani nemůže dovolávat protiprávního jednání jiných osob.

IV. Závěr a náklady řízení

[28] Stěžovatelovy námitky nebyly důvodné, NSS proto zamítl kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[29] Stěžovatel neměl v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec jeho běžné činnosti, žádné náklady nevznikly ani osobě zúčastněné na řízení (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. srpna 2021

Ondřej Mrákota
předseda senátu